POP

KOIVUNLEHTI

1|2020

POP Pankkien
asiakas- ja jäsenlehti

ANNE MATTILA

Unelmat todeksi

Katan kanat munivat eettistä lähiruokaa

Mökkikesä, täältä tullaan

Laatu takaa suomalaisen ruuan menestyksen

Luottokortti on paras kaveri matkalla

TÄSSÄ NUMEROSSA

4 Kata sai kanat lentoon
6 Ajankohtaista
7 Just POP
8 Muutoksen ja kasvun tarina
12 Oma talous

4

Katan kanalan onnelliset kanat
Katariina Isola tuottaa Haapajärvellä kananmunia eläinten hyvinvointia arvostaen. Kuluttajat ovat löytäneet eettiset kananmunat ja kukonlihan.

13

Metsä kutsuu
Metsä palkitsee monin tavoin. POP Pankit ovat mukana 4H:n Taimiteko-kampanjassa.

13 Nyt POP
14 POP Teema: Suomalainen ruoka
18 Luottokortti on paras matkakaveri
19 POP Ajassa
20 POP Vakuutus
21 Svensk resumé
22 Paikallista & tuttua
23 Ristikko

8 Intohimoista ammatti

Anne Mattila rytmittää vuoden keikkailun, taulujen maalaamisen ja Annen taidekahvilan kesken.

14

Suomalainen ruoka on elämys
Kulttuurikokki Jyrki Tsutsunen haluaa kyseenalaistaa mitä ja miten syömme.

16

Monimuotoinen ruokamme
Suomalaisen ruuan laatukäsikirja herättää keskustelua siitä, mitä tarkoittaa ruuan laatu ja millainen rooli meillä kaikilla on kokonaisuudessa.

18

Luottokortti mukaan matkalle
Luottokortti on arjessa ja etenkin matkalla käteistä turvallisempi ja kätevämpi vaihtoehto.

POP Pankkiliitto
Hevosenkenkä 3, 02600 Espoo
p. (09) 6811 700
etunimi.sukunimi@poppankki.fi
www.poppankki.fi

Päätoimittaja Maija Hyötyläinen
Toimitus ja taitto OSG Viestintä
Kannen kuva Sebastian Ratu
Paino PunaMusta, 65 300 kpl
Ympäristö Lehti on painettu PEFC-ympäristömerkitylle paperille. Tuotteen paperin valmistuksen, painatuksen ja kuljetuksen hiilidioksidipäästö on noin 0,2 t CO_2 eq yhtä lehteä kohden, josta paperin valmistuksen osuus on 69 %. PunaMusta toimii Joutsenmerkin vaatimusten mukaisesti. Toimituksesta vastaavalla OSG Viestinnällä on Ekokompassi-ympäristösertifikaatti.

Onko osoitteesi muuttunut tai haluatko peruuttaa lehden?
Ilmoitathan osoitteenmuutoksen tai lehden peruutuksen omaan POP Pankkiisi.

Painotuotteet
4041-0619

PEFC/02-31-151

POP Pankki Facebookissa
@poppankki Instagramissa
@POPPankki Twitterissä
POP Pankki -ryhmä LinkedInissä

Anna palautetta ja vinkkaa juttuaiheesta

Tässä Koivunlehdessä on arjen talouteen liittyviä artikkeleita. Otamme mielellämme vastaan juttuaiheita ja palautetta lehdestä. Niitä voi lähettää osoitteeseen **koivunlehti@poppankki.fi.** |

Ruokitaan kasvua yhdessä

LAUSE ”Maistuuko sinulle kahvi” on mutkaton keino luoda yhteys toiseen ihmiseen, oli kyse kylään tulleesta vieraasta tai kauppojen hieromisesta. Silloin kun halutaan tosissaan tehdä vaikutus, pöydästä löytyy vain parasta.

TUORE POP Koivunlehti käsittelee ruokaa monesta näkökulmasta. Suhtautumisemme ruokaan peilaa yhteiskunnan ja yleisten asenteiden muutosta. Enää ei puhuta yksinomaan siitä, miten pysyä leivän syrjässä kiinni, vaan millaisen tuon leivän pitäisi olla. Lehdessämme on puhutteleva artikkeli tuoreesta Suomalaisen ruuan laatukirja -teoksesta, jossa pohditaan, millä eväillä voisimme menestyä tällä saralla.

KATAN kanala on huikea nuoren yrittäjän menestystarina ja kuin malliesimerkki tuoreesta laatukirjasta. Lue, miten Katan undulaattiunelma vaihtui 2 500 kanan ja muutaman sadan kukon kanalaksi. Katan tarina on myös hyvä esimerkki siitä, kuinka muutoksia ei kannata pelätä.

OLEMME POP Pankissa äärimmäisen otettuja siitä, että meidät on valittu kahdeksan kertaa Suomen parhaaksi pankiksi. Jokainen asiakastarina ja palaute luetaan tarkkaan. Parhaita hetkiämme on, kun voimme auttaa asiakkaitamme unelmiensa toteuttamisessa – oli kyse kanakatraan hankkimisesta, täysin uuteen innovaatioon sijoittamisesta tai voimia antavan mökin ostamisesta.

Maistuvia lukuhetkiä,

MAIJA HYÖTYLÄINEN
viestintäpäällikkö
POP Pankkiliitto
koivunlehti@poppankki.fi

Tammi–helmikuun vaihteessa olleen Paperiliiton lakon takia painopaperin toimituksissa oli häiriöitä. POP Koivunlehden sisäsivut on tämän takia painettu poikkeuksellisesti eri paperille kuin aikaisemmin. Paperilla on vastaavat ympäristömerkinnät.

Kata sai kanat lentoon

Kun **KATARIINA ISOLA** sai 11-vuotiaana neljä lemmikkitipua, hän ei edes haaveillut omasta kanalasta. Nyt 18-vuotiaana hän on palkittu ruokatuottaja ja osakeyhtiön toimitusjohtaja.

Teksti **JUHO HEIKKINEN** Kuva **PÄIVI KARJALAINEN**

Haapajärvinen Katariina Isola toivoi lapsena lemmikiksi undulaatteja. Niiden sijaan vanhemmat hakivat naapurikunnasta neljä tipua: Jeminan, Jaminan, Rosalindan ja Linkkastiinan. Myöhemmin kanat saivat seurakseen kukon sekä hautomakoneen.

– Vuodessa kanojen määrä kasvoi jo kolmeenkymmeneen. Kun munia alkoi olla yli oman tarpeen, kiersin kauppaamassa niitä naapureille. Muutaman vuoden päästä kanoja oli tuplasti, eivätkä naapuritkaan pystyneet syömään kaikkia munia. Tuttavamme vinkkasivat silloin Oulun Reko-lähiruokaringistä, jonka Facebook-sivuille laitoin myynti-ilmoituksen, Katariina kertoo.

Munista tuli myyntimenestys, eivätkä tilan kanat ehtineet munia niin paljon kuin menekkiä olisi ollut. Varsinainen toimeentulo tilalla saatiin kuitenkin edelleen lypsylehmistä. Vuonna 2016 Isolat ostivat läheisen vanhan tilan, jossa oli pieni parsinavetta. Siitä remontoitiin tuhannen kanan kanala.

– Kysyntä Rekossa oli edelleen suurempaa kuin tarjonta. Päätimme panostaa kanalaan, ja luovuimme lehmistä seuraavana vuonna. Niiden tilalle tuli lisää kanoja.

HARVINAISEMPAA HERKKUA

Katariina aloitti lukion, mutta hän vaihtoi ammattikouluun, kun alkoi näyttää siltä, että kanalayrittäjyydestä on kokopäivätyöksi. Hän valmistui maaseutuyrittäjäksi viime vuonna.

Nyt Katariina on Katan kanala Oy:n toimitusjohtaja. Yrityksessä työskentelevät myös hänen vanhempansa **Sanna** ja **Teemu Isola**, jotka ovat yhtiön vähemmistöosakkaita. Tilalla on yksi ulkopuolinen työntekijä, joka auttaa peltotöissä ja teurastamossa. Munien lisäksi Katan kanala tuottaa kanan- ja kukonlihaa.

– Tavallisesti kukonpoikaset lopetetaan heti niiden kuoriuduttua. Totesimme kuitenkin, että kukonlihalle on kysyntää, joten aloimme kasvattaa niitä kanojen ohella. Kukot elävät omassa "kukkolassaan", jossa ne saavat ulkoilla isossa ulkotarhassa. Myös kanat saavat kulkea vapaasti omissa oloissaan, liikkua ulkotarhoissa ja nukkua orsilla, Katariina kertoo.

EETTISYYTTÄ ARVOSTETAAN

Tilalla huolehditaan tarkoin eläinten hyvinvoinnista. Kanojen ruokinnassa käytetään mahdollisimman paljon luomurehuja.

– On ollut mahtavaa nähdä, miten paljon ihmiset arvostavat eettisesti tuotettua lähiruokaa, Katariina iloitsee.

Kanalan tuotannosta noin 70 prosenttia menee kuluttajille lähiruokarinkien kautta. Kauimmillaan Katan pakettiauto paahtaa Iihin asti, noin 200 kilometrin päähän. Samoilla reissuilla Katariina vie munia Raaheen, Liminkaan, Ouluun ja Haukiputaalle.

– Lähiruokarinki on varmasti ollut pelastus monelle tilalle. Siinä ruoka menee tuottajalta suoraan kuluttajalle, ilman välikäsiä. Asiakkaat saavat tuoretta ja puhdasta lähiruokaa, ja yrittäjä puolestaan kelpo korvauksen tuotteestaan, hän sanoo.

> "Ihmiset arvostavat eettisesti tuotettua lähiruokaa."

PAIKALLINEN TUKI AUTTAA

Nykyään Katan kanalassa on noin 2 500 kanaa ja muutama sata kukkoa. Lähiruokaringin lisäksi munia riittää myyntiin lähikuntien kauppoihin, ja Katariina toimittaa Haapajärvellä munia myös suoraan koteihin.

– Meillä on paikkakunnan ainoa iso kanala, mistä on tietysti etua yritystoiminnan kannalta. Iso merkitys on myös sillä, millaiset paikalliset olosuhteet yrittäjälle on tarjolla. Mielestäni Haapajärvellä on oikein hyvä elää ja yrittää.

Hyvin tehdystä työstä kertovat myös huomionosoitukset. Limingan Reko-lähiruokaryhmän jäsenet äänestivät Katan kanalan vuoden 2017 tuottajaksi. Samana vuonna hänet palkittiin Vuoden haapajärvisenä.

Katariina näkee, että paikallinen tuki talousasioissa tuo yrittäjälle turvaa ja luottamusta tulevaan. On tärkeää, että raha-asioissa voi kääntyä sellaisen tahon puoleen, joka on aidosti paikallinen ja tuntee ympäristön, jossa yrittäjä toimii.

– Siirryimme joitakin vuosia sitten POP Pankin asiakkaaksi, koska olimme kuulleet siitä paljon positiivista. Olemme olleet tyytyväisiä palveluun ja olemme myös saaneet tukea mieltä askarruttavissa asioissa. Reisjärven POP Pankilla on oma konttori täällä Haapajärvellä, joten asiointi on helppoa. |

Katariina Isolalle on tärkeää huolehtia eläinten hyvinvoinnista. Ravinto ja elinympäristö vaikuttavat myös kananmunien makuun.

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien toimitusjohtaja Heikki Risikko ja järjestökoordinaattori Noora Mykkänen sekä Etelä-Pohjanmaan POP Pankkien Timo Kalliomäki, Kirsi Salo, Petri Jaakkola ja Antti Savola iloitsevat uudesta yhteistyöstä.

POP Pankit tukevat Etelä-Pohjanmaan nuoria yrittäjiä

ETELÄ-POHJANMAAN POP Pankit ja Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ovat solmineet nuorten yrittäjyyttä tukevan yhteistyösopimuksen.

– On hienoa, että POP Pankki -ryhmä tukee juuri nuorten yrittäjien toimintaa. Uskon yhteistyön palvelevan hyvin molempia osapuolia, sillä nuorilla on asioihin uudenlaisia näkemyksiä ja ideoita. Yhteistyö on luontevaa, koska tuoreen Pk-yritysbarometrin mukaan POP Pankki on pk-yritysten toiseksi suurin rahoittaja alueellamme, toteaa Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien toimitusjohtaja **Heikki Risikko**.

Nuorten yrittäjyyden tukeminen on ajankohtaista, koska alueella on paljon pieniä yrityksiä, joissa on lähivuosina edessä joko sukupolvenvaihdos tai yrityskauppa.

POP Pankista on hienoa nähdä, miten yritysmyönteisiä nuoria maakunnasta löytyy. Alueen elinvoimaisuus on POP Pankille tärkeää. Pankki voi tukea alueen kehitystä olemalla nuorten yrittäjien pankkipalvelujen asiantuntijakumppani. |

Paperisen tunnuslukukortin käyttäjiltä tarvitaan puhelinnumero

TILINKÄYTÖN VAHVAN tunnistamisen kiristyneet vaatimukset aiheuttavat muutoksia paperisen tunnuslukukortin käyttöön 27.4.2020. Esimerkiksi maksaessasi laskuja verkkopankissa sinua voidaan pyytää vahvistamaan maksu erikseen tekstiviestillä, jos kysesssä on uusi maksunsaaja.

Muutoksen vuoksi matkapuhelinnumerosi tarvitaan verkkopankissa kohtaan ”Ota lisäpalvelut käyttöön”. Voit käydä itse lisäämässä numeron verkkopankissa tai voit pyytää pankkiasi tarkistamaan ja lisäämään numerosi tietoihisi. Mikäli numeroa ei ole tai se on vanhentunut, et välttämättä pysty tekemään verkkotunnuksillasi maksuja 27.4.2020 jälkeen, koska pankki ei pysty toimittamaan puhelimeesi lisävahvistustekstiviestiä.

Voit vaihtoehtoisesti ottaa käyttöön maksuttoman ja kätevän POP Avain -sovelluksen. Tällöin et enää tarvitse paperista tunnuslukukorttia ja voit jättää tämän muutoksen huomiotta. |

POP Pankki -ryhmälle ennätystulos

POP PANKKI -ryhmän tilikauden 2019 tulos kasvoi 126 prosenttia. Ennätystulos saavutettiin tuotteiden kysynnässä ja asiakasmäärissä sekä -tyytyväisyydessä. Ryhmän taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 4,5 miljardia euroa.

– Aloitimme vuonna 2017 laajan uudistusohjelman, jonka tulokset alkoivat nyt näkyä viivan alla. Pystyimme samanaikaisesti kasvattamaan liiketoimintamme tuottoja, pitämään kulut kurissa ja saavuttamaan jälleen kerran ykköspaikan asiakastyytyväisyydessä, iloitsee POP Pankkiliiton toimitusjohtaja **Pekka Lemettinen**.

Ryhmän liiketoiminnan tuotot olivat 131,3 miljoonaa euroa. POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja kasvoi 126 prosenttia 26,2 miljoonaan euroon. Taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 4,5 miljardia euroa. Vuoden 2019 lopussa POP Pankeilla oli yhteensä 76 konttoria ja palvelupistettä.

POP Pankki -ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuus säilyivät vahvana. Sijoitustoiminnassa kulunut vuosi oli erinomainen. Suomen Vahinkovakuutus Oy raportoi ensimmäistä kertaa positiivisen vuosituloksen, joka oli 1,5 miljoonaa euroa.

POP Pankki -ryhmän uuden strategian visiona on olla pankki, joka parhaiten yhdistää henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun, asiakastyytyväisyyden sekä nopean päätöksenteon. |

Pekka Lemettinen korostaa POP Pankin vahvaa roolia paikallisessa elinkeinoelämässä sekä työ- ja asuntomarkkinoilla.

POP
POPMobiili

Lataa POP Mobiili App Storesta tai Google Playsta. Sovelluksella hoidat lasku- ja vakuutusasiasi kätevästi missä vain.

Mökkikesä, täältä tullaan!

Unelmoitko mummon mökistä tai suunnitteletko kesäasunnon rakentamista? Voisiko pieni pintalaitto päivittää suvun kesäpaikan tälle vuosituhannelle? POP Pankkiliiton kehityspäällikkö **PIIA SYRJÄ** antaa vinkkejä mökkimoodiin virittäytymisessä.

Teksti **POP PANKKI** Kuva **DREAMSTIME**

1 Miten mökkeily-kauden alku näkyy POP Pankeissa?

POP Pankin tilastojen mukaan lainojen myöntäminen vapaa-ajan asuntoja varten vilkastuu helmikuussa. Kuumimmillaan lainakysyntä on kesä–elokuussa.

2 Eroaako mökkilaina asuntolainasta?

Rahoituksellisesti mökkilaina vertautuu asuntolainaan. Uuden mökin rakentamiseen soveltuu rakennuslaina ja mökin korjaustöihin kannattaa kysyä remonttilainaa. Pankkien asuntolainalaskuria voi hyödyntää mökin ostamisen suunnitteluvaiheessa. Tilastojemme mukaan keskimääräinen laina-aika on noin 12,5 vuotta. Korkosuojaus, kiinteä korko ja lainaturva ovat liitettävissä mökkilainaan siinä missä asuntolainaankin. POP Pankin asiantuntija auttaa miettimään isompaa rahoituskokonaisuutta ja käymään läpi vaihtoehtoja.

3 Saako pankista apua kaupan vahvistamiseen?

Saa toki. Pankkien henkilökunnalta saa apua niin mökin ostamiseen kuin myyntiinkin liittyen. Kaupan vahvistamisen ohella pankki voi tarvittaessa laatia kauppakirjan ja auttaa kiinteistön kauppaan liittyvien hakemusten laatimisessa. Mikäli itse ei pääse paikalle, pankki voi toimia asiakkaan asiamiehenä. |

Kiinteistöasiat hoituvat verkossa

Kiinteistövaihdannan palvelu on kaikille avoin Maanmittauslaitoksen tarjoama verkkopalvelu, jossa kiinteistön luovutuksen voi tehdä sähköisesti. Sen kautta voi tehdä lähes kaikki kiinteistöjen luovutukseen liittyvät sopimukset ja hakemukset sähköisesti. www.kiinteistoasiat.fi. |

Mökkiympäristö reilaan

NIB-laina on POP Pankin ja Pohjoismaiden Investointipankin NIB:n yhteinen ympäristöprojekteihin keskittyvä lainahanke. NIB-lainaa voi hakea esimerkiksi kesämökin jätevesiremonttia varten. Kysy lisää pankistasi. |

POP Pankki Facebookissa
Seuraa meitä, niin tiedät mistä POP Pankissa puhutaan.

@poppankki Instagramissa
Kurkista kulissien taakse Instagramissa.

@POPPankki twiittaa
Asiat lyhyesti ja ytimekkäästi – suoraan sinulle.

POP Pankki -ryhmä LinkedInissä
Tuoreinta tietoa avoimista työpaikoistamme ja yrityskuulumisista.

POP Pankin blogit
Blogeissa kerromme mielenkiintoisista ilmiöistä ja ihmisistä.

MUUT
JA K

Anne Mattilalla ja kumppaneilla oli kevättalvella kiirettä, jotta Annen taidekahvilan rakennusprojektit valmistuvat huhtikuuksi. Oli aika myös pyyhkiä viime kesän ohjelmat taululta ja kirjata uudet päivämäärät tilalle.

TOKSEN KASVUN TARINA

ANNE MATTILA haluaa koskettaa ihmisten sisintä lauluillaan ja maalauksillaan. Annen taidekahvilassa näihin yhdistyvät herkät runot, luonto ja hirsiseinien vahvuus. Hänelle itselleen taidekahvilan rakentaminen on ollut muutoksen ja uudistumisen kehitystarina. – Sain rohkeutta löytää oman itseni.

Teksti **JOHANNA PELTO-TIMPERI** Kuvat **SEBASTIAN RATU**

Meistä vain harva on voinut muuttaa intohimonsa ammatiksi. Anne Mattila on onnistunut yhdistämään kaksi itselleen tärkeää asiaa, kuvataiteet ja musiikin. Haastatteluhetkellä helmikuussa Anne keskittyi uusien taulujen maalaamiseen ”Pala Pariisia” -kesänäyttelyyn ja piti taukoa keikkailusta.

– Muutama keikka pitää tehdä tauonkin aikana, hän naurahtaa iloisesti ja kääriytyy tiukemmin villatakkinsa sisälle, ettei alkava vilustuminen vie ääntä ennen seuraavan viikon esiintymistä.

Keikoille Anne lähtee taas toukokuussa ja kiertää Suomea kesän ja syksyn.

Anne on pitänyt muutaman vuoden taukoa levyttämisestä, mutta nyt kevään kiireissä on mukana uuden levyn tekeminen. Anne ei lupaa levyn julkaisua vielä kevääksi, mutta kuitenkin tälle vuodelle. Häneltä on ilmestynyt yli 20 levyä, joista monet ovat myyneet kultaa ja platinaa.

– Teemme levyä hartaudella. Tyylini ei muutu, mutta uudessa levyssä on aina jotain muutosta. Vuosien aikana laulujen teksteihin on tullut syvempi merkitys ja erilainen näkökulma. Minulle on tärkeintä, että lauluni koskettavat ja toimivat kuulijoille tunteiden välikappaleena. Lauluja tarvitaan niin iloihin kuin suruihinkin, Anne kertoo yli kahdenkymmenen vuoden esiintymiskokemuksella.

Hän miettii, että taiteen tekemisestä syntyi luontevasti hänen kehitystarinansa, joka ilmentää muutosta ja kasvua. Mitään ei ole rakennettu tietoisesti.

TILAA ROHKEUDELLE JA VÄREILLE

Tapaamme Karviassa Annen taidekahvilassa, jonka pitäisi tähän aikaan vuodesta nukkua talviunta. Pihapiiri on kuitenkin täynnä elämää, kun rakennusmiehet kulkevat edestakaisin, kuuluu naputusta ja työkoneiden ääniä. Kahvilassa tuoksuvat tuore kahvi ja leivonnaiset.

Anne kertoo, että ennen uuden kauden alkua pitää saada paljon valmiiksi. Taidekahvila aukeaa huhtikuussa, jolloin valmiina on myös uusin rakennuksista eli Alahärmästä siirretty kaksikerroksinen pohjalaistalo. Taloon Anne saa oman ateljeen sekä tilat vierailuryhmille ja konserteille. Sen viereen nousee aitta

lasten taidepajalle. Satakuntalaispohjalaisella energialla saadaan parissa kuukaudessa kaikki valmiiksi. Taidekahvila työllistää mahdollisuuksien mukaan Karvian ja lähikuntien ammattilaisia. Myös Anne itse häärii rakennustyömaalla, jos malttaa kesänäyttelyn taulujen maalaamiselta.

Kesän teemanäyttelyssä Anne avaa meille värikkäämmän puolensa, kun hänelle tyypilliset murretut sävyt vaihtuvat pariisilaispuistojen värikylläisyyteen.

– Nyt tauluissani on enemmän kirkkaita värejä, keltaista ja vihreää. Voisi sanoa, että nämä ovat naisellisempia kuin aiemmat työni. On mielenkiintoista kuulla, miten katsojat näihin suhtautuvat ja mitä mieltä ovat muutoksesta. Teen edelleen realistisia töitä, mutta mielikuvien pohjalta. Sain rohkeutta löytää oman itseni. Minulla on jo nyt kiva fiilis ensi kesän näyttelystä. Uusia tauluja ei ole niin paljon kuin ennen, mutta nähtävää riittää.

Annen nuoruusajan maalauksiin voi tutustua navetan ylisille koottavassa näyttelyssä.

UNELMIEN KEIDAS

Anne on toteuttanut taidekahvilassaan monta unelmaansa. Hän havahtui kymmenisen vuotta sitten tuntemukseen, että ikää olisi todellisia vuosia paljon enemmän. Ajatus pysäytti ja antoi rohkeutta tehdä jotain muuta.

– Oli aika tarttua elämään uudella otteella ja toteuttaa unelmia. Olin aina haaveillut omasta galleriasta ja siitä, että voisin myös maalata keikkailun ohessa. Maalaaminen on ollut musiikin rinnalla intohimoni lapsuudesta lähtien. Kun löysin tämän paikan läheltä Karvian kotiani, toteutui unelma galleriasta. Kahvila ja kaikki muu tulivat sen jälkeen. Tästä paikasta näkee kehitykseni ihmisenä kuluneen kymmenen vuoden aikana. Täällä voin olla juuri se, mikä olen. Jokainen voi kirjoittaa oman elämänsä, välittämättä siitä, mitä mieltä muut ovat. Nyt voin olla onnellinen.

Oma galleria avasi tien kahteen ammattiin, kun maalausharrastuksesta muotoutui toinen työ. Anne ei kuitenkaan ajattele taulujen maalaamista leipätyönä, koska hän ei ole halunnut myydä taulujaan. Nyt tauluja on tulossa myös myyntiin.

– Jos joku on jo saanut lohtua taiteestani tai yksittäisestä teoksesta, toivon, että työ koskettaa myös muita sen eteen pysähtyviä. Tämän takia en ole aikaisemmin halunnut myydä taulujani, Anne selittää.

Vielä toteutumaton paikkaan liittyvä unelma ja suunnitelma on puutarhan työstäminen. Annella on siitä jo visio olemassa.

POLTE VIE YLEISÖN ETEEN

Anne aloitti laulajan uransa jo lapsena ja esiintyi vakituisesti teini-iässä. Vaikka hän nyt haluaisi maalata enemmän, on polte laulamiseen edelleen voimakas. Se polte voittaa keikkakiertueen välillä väsyttävänkin reissaamisen. Tien päällä oleminen ei ole omiaan hänelle, ja autolla ajamisesta on tullut myrkkyä.

– Saan voimaa ihmisille esiintymisestä. Yleisön vastavuoroisuus ja kannustus on aivan uskomatonta.

Esiintymispaikalle ajaessaan Anne pohtii biisilistoja esimerkiksi vuodenajan ja maailmantapahtumien mukaan ja miettii yleisön tunnetilaa monien seikkojen pohjalta. Esitettäviin lauluihin vaikuttaa myös paikallisuus. Anne kertoo, että itäisemmässä Suomessa yleisö toivoo usein uran alkuvaiheen kappaleita, kun Etelä-Suomessa halutaan uusinta musiikkia. Toisinaan Anne yllättyy, kun keikan yleisö koostuukin pääosin

Annen taidekahvila -kokonaisuuden rakentaminen on vaatinut rohkeutta ryhtyä uusiin projekteihin. Samalla se on toiminut Anne Mattilan oman kehitystarinan käynnistäjänä ja perustana.

ANNE

mitä tekisit, jos saisit…

5 €
Ostaisin karkkipussin sisarusten lapsille.

50 €
Tällä summalla saa öljyvärejä.

500 €
Hankkisin uuteen ateljeetilaan vanhan sohvan.

5 000 €
Tällä saisin taidekahvilaan kaikille lapsille luistelupaikan talveksi.

50 000 €
Tämän sijoittaisin taidekahvilaan majoitustilojen hankintaan.

500 000 €
Maksaisin pois kaikkien läheisteni ja ystävieni lainat ja ostaisin ehkä paremman auton.

5 milj. €
En haluaisi saada näin paljon rahaa. Jos saisin, antaisin sen jollekin, joka osaisi käyttää sen oikein, vaikka lisäämällä vanhusten viihtyvyyttä tai johonkin muuhun oman paikkakunnan yhteiseen hyvään. |

Annen taidekahvila aukeaa huhtikuussa. Alue on kasvanut taidekyläksi, jonka pihapiiriin on siirretty ja rakennettu viitisentoista hirsitaloa, aittaa ja mökkiä.

parikymppisistä nuorista. He ovat kuunnelleet Annea jo lapsena auton takapenkillä. Myös Vain elämää -ohjelma houkutteli keikoille uutta yleisöä.

– Vain elämää -ohjelma muutti käsityksiä siitä, että esittäisin vain tanssimusiikkia. Festivaali- ja tapahtumaesiintymiset osoittavat musiikkini monimuotoisuuden.

Annelle on kerrottu, että Asvalttiviidakosta on tullut päiväkoti-ikäisten suosikki.

TAIDEKAHVILASTA TAIDEKYLÄKSI

Anne toteaa taidekahvilan kasvaneen taidekyläksi, jossa taulujen ja musiikin lisäksi luonto on vahvasti läsnä. Pihapiiriin on siirretty ja rakennettu viitisentoista hirsitaloa, aittaa ja mökkiä, joissa on myymälätiloja Annen levyille, taidekirjoille ja oheismateriaaleille sekä käsintehdyille sisustus- ja pellavatuotteille. Ensi kesän uutuus on pitsiputiikki. Nykyinen kahvilarakennus valmistui pari vuotta sitten Vöyristä siirrettyyn hirsitaloon.

> ”Yleisön vastavuoroisuus ja kannustus on aivan uskomatonta.”

Pienet mökit reunustavat myös pihapiirin metsikköön muokatun reilun puolen kilometrin mittaista taidepolkua. Ovien ja luukkujen takaa löytyy tauluja ja runoja. Matkan varrella on pieni kappeli, Sinisen linnun pyhäkkö, joka sopii hiljentymiseen ja omien ajatusten tutkailuun.

Taidekylän gallerioissa on esillä myös muiden taiteilijoiden töitä. Anne antaa näyttelytilaa mielellään esimerkiksi nuorille, vielä tuntemattomille naistaiteilijoille.

Taidekahvilan konserttipaviljonkikin on avoinna artisteille. Ensi kesän konserteista on lyöty lukkoon jo Markku Aron konsertti sekä Anneli ja Vaya Con Diosin keikka. Anne itse esiintyy juhannustapahtumassa sekä Tallari-yhtyeen kanssa.

PUHDASTA LÄHIRUOKAA

Jo ensimmäisenä kesänä seitsemän vuotta sitten Anne ja kahvilaa pyörittävä Annen äiti **Tarja Hietikko** totesivat, ettei kahvilaksi kunnostetun mummonmökin tila sovellu kasvavalle asiakasmäärälle. Annen taidekahvila kiinnostaa niin yksittäisiä kulkijoita kuin ryhmiäkin. Menestys on yllättänyt, kun kävijöitä oli viime kesänäkin yli 100 000.

Annen taiteen ja paikan ilmapiirin lisäksi on kahvila itsessään elämys. Tarja-äidin kanssa kahvilassa työskentelee muun muassa Annen sisko **Anitta**. Anne touhuaa tarvittaessa kahvilassa muiden mukana, mutta jättää tarjoilujen suunnittelun äidilleen. Paikka on kuuluisa siitä, että kaikki leivotaan itse. Ruuanvalmistuksessa käytetään mahdollisimman paljon lähellä tuotettuja raaka-aineita.

– Marjat keräämme itse. Marjapiirakoihin on kerätty satoja litroja mustikoita, äiti ja tytär muistelevat kesäisiä marjareissuja.

– Teemme kahvilaan ja lounaille paikallisia makuja ja sellaisia ruokia, joita itsekin tykkäisimme syödä. Kahvilassa suklaakakku on ehdoton suosikki, Tarja paljastaa. |

Koti on myös sijoitus

Teksti **JOHANNA PELTO-TIMPERI** Kuva **DREAMSTIME**

”LAINANEUVOTTELUISSA TULEE usein asiakkaan kanssa puheeksi vuokra-asumisen ja omistusasumisen erot sekä se, hankitaanko asunto omaan käyttöön vai sijoitusmielessä. Asuntosijoittaminen on nyt suosittu tapa tavoitella tuottoja ja kerryttää varallisuutta, vaikka se vaatikin enemmän paneutumista kuin esimerkiksi rahastosäästäminen. Asuntosijoittaminenkaan ei ole riskitöntä. Tulee myös muistaa, että sijoitusasunnostakin kertyy kustannuksia.

HYVIIN SIJOITUSASUNTOIHIN löytyy helposti vuokralaisia. Vuokra-asumisen suosion kasvun huomaa varsinkin Kuopion keskustassa, jossa pienet asunnot menevät yleensä nopeasti kaupaksi ja usein juuri sijoittajille vuokraustarkoitukseen. Vastaavasti vuokra-asuntojen kysyntä on kova, vaikka toki tarjontaakin on. Uusien talojen asunto-osakeyhtiöissä on myös paljon sijoittajia omistajina. Kuopion alueella uudisrakentaminen on vilkasta.

VUOKRA-ASUMISESSA KIINNOSTAVAT helppous ja sitoutumattomuus. Opiskelu ja työ ohjaavat yhä enemmän asuinpaikan valintaa ja muutto voi tulla eteen yhtäkkiä. Omistusasunnon hankinnassa monia mietityttääkin juuri asuinpaikkakunnan valinta ja sitoutuminen lainaan. Tulevaisuuden riskeihin on mahdollista osittain varautua, kun ottaa asuntolainalle lainaturvan ja korkosuojan. Näin huoli lainasta pienenee.

NUORTEN KANNATTAA ryhtyä ASP-säästäjiksi, koska se ei sulje pois mitään vaihtoehtoja. Säästämisvaiheessa ei tarvitse tietää, missä tai miten tulevaisuudessa asuu. ASP tarjoaa monia mahdollisuuksia, kun asuntoasiat ja asettuminen ovat ajankohtaisia.

ASUN OMISTUSASUNNOSSA perheeni kanssa. Päädyimme omaan, koska siinä maksamme lainan kautta asuntoa itsellemme ja säästämme samalla. Perheasunnon vuokrakustannukset nousevat usein suuriksi – samalla rahalla lyhentää jo paljon asuntolainaa. Meille tämä on paras vaihtoehto.

ON RIKKAUS, että asumismuodon voi valita omaan tilanteeseensa sopivaksi. On asumistapa mikä tahansa, on kuitenkin hyvä myös säästää. Vuokralla asuvakin voi siis kerryttää varallisuuttaan.

Heli Kietäväinen
Asiakkuuspäällikkö
POP Pankki Siilinjärven Osuuspankki

Paikallista pöytään

Teksti **ELINA VAINIO** Kuvat **KUSTANTAJAT**

Kun valitsee ruokaa läheltä, tietää mitä syö. Lähiruoan makuun pääsee helposti kirjojen, sovellusten ja verkkosivujen avulla.

MAKUMATKA LUONTOON

Luonnosta löytyy puhtaita raaka-aineita kotikeittiöiden käyttöön ympäri vuoden. Marja Hartolan *Aitoja makuja luonnosta* (Metsäkustannus 2019) esittelee monipuolisesti kaloja, riistaa, sieniä, marjoja ja villivihanneksia, joista loihditaan terveellistä ja monipuolista lähiruokaa.

KESTÄVIÄ VALINTOJA

Ilmaisesta ProLocalis-sovelluksesta löytyy lähituotetun ruoan ja juoman lisäksi myös käsitöitä ja palveluita. Sovellus tarjoaa vaihtoehdon massatuotannolle ja auttaa suosimaan kestäviä ratkaisuja sekä kuluttajavastuullisempaa ja tiedostavampaa elämäntapaa.

LÖYDÄ TUOTTAJA

Ruokaasuomesta.fi on uusi palvelu, jossa tuottajat myyvät suomalaista lähiruokaa suoraan kuluttajille. Tuottajia voi etsiä sivustolla sijainnin tai tuotekategorian perusteella. Hankinnat voi noutaa suoraan tuottajalta, noutopisteeltä tai ne voidaan postittaa kotiin tuotteesta riippuen.

MAAPERÄLLÄ ON VAIKUTUSTA

Metsän istutuksessa puun taimet valitaan kasvupaikan ja maaperän mukaan. Runsasravinteiseen maaperään istutetaan usein kuusta, mutta mänty menestyy vähän karummassakin maassa. Ennen istutusta herkät taimet suojataan säältä ja kuivuudelta.

OIKEA ISTUTUSTEKNIIKKA

Metsän istutuksessa käytetään tarkoitukseen kehitettyä pottiputkea. Se painetaan maahan, ja putken sisään pudotetaan taimi. Putken leuat tekevät avautuessaan maahan kuopan, johon taimi putoaa. Lopuksi tiivistetään maata istutuksen ympärillä.

KASVUA TULEE TUKEA

Paras istutuskausi on yleensä roudan sulettua keväällä, kun maaperä on vielä kostea. Istutuksen jälkeen on tärkeää tarkkailla taimien edistymistä, koska esimerkiksi taimien ympärille usein muodostuva heinikko vaikeuttaa taimien kasvua.

Jos metsään haluat mennä nyt

Metsä on monelle meistä tärkeä paikka rauhoittua ja latautua. POP Pankin UB Metsä -rahaston kautta voit sijoittaa metsään. Seuraa POP Koivunlehdestä yhdessä 4H-nuorten kanssa toteuttavan hankkeen etenemistä aloittaen näistä projektipäällikkö **RIIKKA HEIKKILÄN** istutusvinkeistä!

Teksti **OSSI MUURINEN** Kuva **4H**

HÄMMENTÄVÄ KULTTUURI-KOKKI

JYRKI TSUTSUSTA kutsutaan kulttuurikokiksi ja villiyrittikokiksi. Hän itse toteaa olevansa hämmentäjä. Freelancer-kokki tienaa ruokarahat elämyksellisistä projekteista, joissa metsän henki maistuu lautasella.

Teksti **JOHANNA PELTO-TIMPERI** Kuva **KIMMO BRANDT**

Jyrki Tsutsuselle maku on ruuassa tärkeintä, vaikka valmistukseen käytettäisiin hyvinkin mielikuvituksellisia keittiön valmistustavat ja suomalainen ruokakulttuuri perinteineen.

Jyrki Tsutsunen kattaa pöytään metsän ja urbaanin puistoluonnon aarteet: sokeriliemessä marinoituja männynkäpyjä ja kuusen emikukintoja, pihkamajoneesia ja pakastettuja muurahaisia. Kevät on parasta satoaikaa, kun ennakkoluuloton kokki kerää nuppuja ja versoja säilöttäviksi. Perinteisen kuivatuksen lisäksi maut saadaan talteen ja maustumaan esimerkiksi fermentoimalla eli hapattamalla tai käymisen avulla. Tsutsusen oman keittiön hyllyt ja kylmiö ovat täynnä lasipurkkeja, joiden sisältöä voi vain arvailla. Säilötty luonto on elämyksellinen näky jo raaka-aineenakin monissa väreissä ja muodoissaan.

– Olen hämmentäjä. Haluan kyseenalaistaa sen, mitä syödään ja miten syödään. Vastuullisuuden pitäisi näkyä enemmän ruuassa. Esimerkiksi kasvisten käyttöä tulisi lisätä, Tsutsunen toteaa.

Tsutsusen tavoitteena on modifioida suomalaista ruokakulttuuria ja perinnettä tähän päivään sopivaksi. Kokeellisen ruuanlaiton ja taiteen yhdistämisen lisäksi hän on mukana arkisissakin ruokaprojekteissa, kuten hapankaalia tutuksi tekevässä Nordkraut Oy:ssä. Se valmistaa myyntiin hapankaali- ja kimchituotteita ja kurssittaa ihmisiä tekemään niitä itse. Yritys käyttää vain suomalaista luomukaa-

a aineksia. Kaiken perustana on ranskalaisen

lia, ja kaali sopiikin hyvin vastuulliseen ja ekologiseen ruuanlaittoon.

MEDITATIIVISIA KOKEMUKSIA

Tsutsusen uusin projekti on Luita, puita ja lusikoita -illallinen, joka on jatkoa hänen ja äänitaiteilija **Tatu Rönkön** Metsän henki -yhteistyölle. Molemmat tapahtumat ovat elämyksellisiä illallisia, joiden inspiraatio on saatu metsästä. Tavoitteena on meditatiivinen kokemus. Jos Rönkkö saa sammaleen soimaan, saa Tsutsunen sen maistumaan.

– Olemme kiertäneet kolmen vuoden aikana Metsän hengen kanssa kotimaan lisäksi Eurooppaa ja tehneet suomalaista kulttuuria, ruokaa ja hulluutta tunnetuksi. Seuraavaksi Metsän henki on Saimi Hoyerin Hotelli Punkaharjussa. Luita, puita ja lusikoita -illallinen oli tammikuussa Porvoossa, Kouvolassa ja Riihimäellä sekä myöhemmin Pariisissa. Tallinnassa on keväällä villiyrtteihin pohjautuva pop up -kahvila, Tsutsunen luettelee tulevia keikkoja.

KULTTUURIGURMEETA

Ruokakulttuurimme hämmentäjäksi Tsutsunen ajautui ennakkoluuttoman asenteensa sekä sattumusten ja tuttavuuksien kautta. Ammatillinen tausta löytyy Helsingin ravintoloista ja Pietarin konsulaatin keittiöstä, jossa hän toimi keittiömestarina kuuden vuoden ajan. Pietarin Helsinki-baarin Suomi-henkisessä tapahtumassa hän huomasi, että ruoka innostaa. Syntyi ajatus Kulttuurikeittiöstä, jossa yhdistyvät moderni suomalainen gurmee ja kulttuuri. Tsutsunen tunnetaan myös Hukkatila-tapahtumista, joissa yllätysillallinen voidaan järjestää vaikkapa huoltoasemalla tai vanhassa tehtaassa.

– Ruoka yhdistää ihmisiä. Tilaisuuksissa syntyy keskustelua ja kohtaamisia automaattisesti. Tapahtumien järjestäminen on kannanotto siihen, kuinka byrokraattista ravintolan perustaminen meillä on. Hukkatilassa asiakkaat maksavat omantuntonsa mukaan, joten emme ole virallinen ravintola.

FREELANCERIN KALENTERI

Tsutsunen on pienyrittäjä ja freelancer, joka työllistää itse itsensä. Loppuvuodesta hän katsoi tammikuun tyhjää kalenteria huolissaan ja mietti, miten kaikki eläke- ja yrittäjämaksut saa maksettua. Vähitellen kalenteri kuitenkin täyttyi. Yleensä hän tietää tulevat työt kahdesta kolmeen kuukautta etukäteen.

– En halua tehdä älyttömästi duunia, vaan sen verran, että pärjään. Kun ei ole koko ajan kiire, pystyy kehittämään uutta. Tämä on nyt hyvä olotila, ja työskentelyn rytmi on sopiva. Projektit ovat minulle kanava ottaa kantaa ja kyseenalaistaa. |

Suomi kielellä

PIMEÄNÄ TAMMIKUISENA perjantai-iltana porvoolaisessa takapihan verstaassa tapahtuu jotain erikoista. Jätämme kännykät jo ovella parkkiin. Tästä illallisesta ei tehdä Instagram-päivityksiä. Meidät johdatetaan sidotuin silmin yksitellen pimeään saliin. Viisi askelmaa, kynnys, käännös, pyörähdys. Saa istua.

Aistin savun tuoksun ja kuulen helisevän soittimen äänen. Se tekee tunnelmasta oudon hartaan. Saan käteeni mukin, mutten saa kiinni tuoksusta. Ehkä sieniä? Maku on täyteläinen ja polttelee mukavasti kitalaessa. Salista kuuluu tyytyväistä maiskuttelua.

Kun side poistetaan silmiltä, huomaamme, että istumme penkeillä. Pöytiä ei ole. On niin hämärää, ettei tarjoiltavia ruokia näe. Se ei haittaa. Hämärässä aistit tuntuvat terästyvän, ja annoksiin laitetun vaivannäön voi haistaa, maistaa ja tuntea, vaikkei niiden väriloistoa näekään.

Syömme ruuat käsin: hapatettuja sieniä rapeassa perunakuoressa, omenaa ja puffattua ohraa palsternakkaviipaleen päällä, briossi kokin kourasta kauhotun mädin kera, haukea ruishapankuoressa remoulade-kastikkeen ja marinoitujen voikukannuppujen kanssa, kuusenkäpytahnaa ja pakastettuja muurahaisia kuusenoksalta. Vain jälkiruoaksi tarjottu valkosuklaamousse marja-aroniahillon ja tattikinuskin kanssa tarjoillaan lautaselta, mutta ilman lusikkaa. Päätän syödä sen kuusenoksalla. Jyrki Tsutsunen kiertää salissa lautasta malliksi lipoen – kuin kiusallaan.

Salin keskellä häärii äänitaiteilija Tatu Rönkkö: välillä elektronista äänimaisemaa muunnellen, välillä lattialla olevia kattiloita ja kulhoja vimmatusti rummuttaen tai jousella soittaen. Taiturin käsissä perunanuijista, luista ja aterimista tehdyt helistimet kilkattavat ja kolisevat herkästi. Tempo vaihtelee kiihkeästä pulssista hypnoottiseen herkkyyteen.

Ilta pakottaa huomaamaan arjen äänet ja maut ympärillämme. Tsutsunen onnistuu herättelemään ja hämmentämään.

– Tältä Suomi maistuu, ihastelee vierustoverinikin.

Lisää Luita, puita ja lusikoita -illallisen tunnelmia blogissa: **www.poppankki.fi**

Teksti **TUOMO KARVONEN**

Enemmän kuin kilohinta

Suomalaisen ruoan laatukirjan tekijät haluavat tuoda ruokakeskusteluun uusia näkökulmia, omintakeisia makuja ja elämyksiä sekä vahvan ympäristön monimuotoisuuden arvostamisen. Ruoka on heidän mielestään enemmän kuin kilohinta tai kylmäketju.

Teksti **JOHANNA PELTO-TIMPERI** Kuva **RAISA KYLLIKKI RANTA JA DREAMSTIME**

Toimittaja, tietokirjailija **Jari Hanska** ja tuottaja, yrittäjä **Jarkko Lehtopelto** pyörittelivät parin vuoden ajan ajatusta suomalaisen ruoan laatuun liittyvästä projektista. Pitäisikö tehdä dokumentti tai nettisivusto? Syntyi kirja, jonka kokiksi tuli ravintoloitsija **Henri Alén** ja ympäristövaikuttajaksi **Saara Kankaanrinta**. Suomalaisen ruuan laatukirja julkaistiin maaliskuussa ruoka-alan suurtapahtumassa Gastro Helsingissä. Kevään ja kesän aikana tekijät jatkavat keskustelua ruokatapahtumissa ja viljelijöiden kokoontumisissa.

– Odotamme kirjan synnyttävän hyvää keskustelua, jossa koko ruokaketju on mukana. Haluamme haastaa niin tuottajat kuin loppukäyttäjätkin vuoropuheluun, johon kirja antaa argumentteja. Ruuan laatu on yhteinen asiamme, ja haluamme rohkaista sen edistämiseen, tekijät kertovat.

Suomalaisen ruoan laatukirjassa on jokaiselta kirjoittajalta essee sekä Hanskan kirjoittamia teema-artikkeleita alkutuotannosta, elintarviketeollisuudesta ja kaupasta.

KESKUSTELUN HERÄTTÄJÄT

Tekijöiden mielestä lähestymme ruokaa ja ruuan laatua usein teknisestä näkökulmasta. Puhumme kylmäketjusta, hygieniasta ja terveellisyydestä. Ajattelemme, että raaka-aineiden tulee olla tasalaatuisia ja markettien hyllyjen valikoimien samanlaisia Hangosta Ivaloon. Lähtökohtaisesti turvallisuudessa ja teknologiassa ei ole mitään huonoa. Valvottu alkutuotanto on myös hyvä asia. Nämä eivät kuitenkaan yksin riitä laadun takeeksi.

Maku ja tuoreus liitetään yleensä ruuan laatuun. Teos nostaa laatutekijöiksi esimerkiksi paikallisten pientuottajien ja lähitilojen omaleimaisten tuotteiden helpomman saatavuuden sekä kausituoteajattelun. Lehtopelto lisää, että osa ruuan laatua ovat pakkaukset ja design.

– Emme halua kirjan teemoilla herättää juupas-eipäs-keskustelua ja syyllistää, vaan muistuttaa vaihtoehdoista ja herättää keskustelua. Esimerkiksi tuottajilla ja kaupalla on vilpitön päämäärä, mutta nykyistä huonoa laatua ei kuluttajien kannata tukea, Hanska miettii.

Tekijät ovat valmistautuneet vastareaktioihin, koska ruoka vetoaa tunteisiin ja kaikilla on siitä mielipide.

– Meillä on huoli ruuan laadusta. Emme anna kirjassa valmiita ratkaisuja, vaan haluamme käynnistää muutoksen, johon annamme aineksia, Hanska ja Lehtopelto toteavat.

Heidän mielestään tehokkuuskäsitys on ottanut vallan, kun ulkoiset kustannukset, hyödyn tavoittelu ja tuet kannustavat yksipuoliseen tapaan toimia. Kun isot ajurit toimivat taustalla, monimuotoisuus häviää.

Paljon on myös hyvää. Lehtopelto mainitsee esimerkiksi innovatiiviset lihaa korvaavat kaura- ja palkotuotteet, jotka ovat synnyttäneet uusia yrityksiä ja lisänneet työllisyyttä. Suomalaisten sieniä ja marjoja pursuavat kotipakastimetkin ovat ainutlaatuisia ruoka-aittoja. Järvikalamme, metsä ja jokamiehenoikeus ovat osa suomalaista arvokasta ruokakulttuuria.

MENESTYSTARINAN AINEOSAT

Suomalaisen ruoan laatukirja korostaa, ettemme pärjää ruuan hinnalla ja määrällä. Jos haluamme tehdä ruuasta vientituotteen, on elinehtona laatu. Meillä on ainutlaatuisia voimavaroja, ja tahtoakin löytyy, jos vain koulutusta ja tietoa lisätään. Laatukirja kannustaa löytämään vaihtoehtoja. Suomalaisella ruualla on kaikki mahdollisuudet tulevaisuuden menestystarinaksi.

Tekijät peräävät yksilöllisyyttä ja herkullisuutta. Alén ottaa esimerkiksi sianlihan. Liha on jalostettu terveellisyysmielessä vähärasvaiseksi, vaikka luontaisesti sekaruokaa syövän eläimen lihassa on reilusti rasvaa. Se tekee lihasta herkullisen.

– Kokki tuntee näpeissään laadukkaan raaka-aineen. Makua on vaikea huijata, Alén tiivistää.

Herkullinen-sana toistuu usein myös Hanskan ja Lehtopellon puheessa. He toivovat, että kuluttaja tekisi ostopäätöksen herkullisuuden eikä vain hinnan perusteella.

Suomalaiseen ruokaan ja ruokakulttuuriin antavat oman makunsa niin maaperä ja vesistöt kuin metsä ja ilmastokin. Hanska toteaa, että meillä on esimerkiksi monipuolinen ja herkullinen perunakulttuuri, jokaiseen ruokaan löytyy sopiva lajike. Perunalajik-

keidemme rikkaus on lähes unohdettu, vaikka se voisi olla valttimme.

TUOTANTOTAPOJEN MUUTOS

Ruuan ekologisuus ja eettisyys ovat keskeinen osa ruuan laatua ja myös laatukeskustelua. Kankaanrinta nostaa teoksessa esiin tiedon ja kokemuksen monimuotoisista maaperää, vesistöjä ja ilmakehää säästävistä ja ravinteita kierrättävistä viljelytavoista. Hänen mielestään ruuan tuotannossa on tärkeintä miettiä miten eikä mitä.

– Luonnon monimuotoisuus, hiilensidonta ja energiaratkaisut ovat tulevaisuuden laatutekijöitä. Koulutusta tarvitaan lisää. En usko, että motivaatiosta on pulaa, hän painottaa.

Eettisyydellä ei tarkoiteta pelkästään ympäristön kunnioitusta ja eläinten elinoloja, vaan myös työntekijöiden. Hyvässä muistissa on vielä esimerkiksi tomaattisäilyketuotannon ihmisoikeudet italialaisilla viljelmillä.

– Eettiset kysymykset ovat vaikeita ja haastavia. Mikä esimerkiksi on kaupan ja kuluttajien rooli? Ei viljelijöiden kuulu olla taloudellisen ahdingon takia itsemurhan partaalla, tekijät pohtivat.

Kankaanrinta toteaa, että ruuantuotanto on muutoksessa, johon tulee sopeutua. Muutoksen voi nähdä uhkana, mutta Kankaanrinnan mielestä se on mahdollisuus uudistumiseen ja kehitykseen.

”Haluamme muistuttaa vaihtoehdoista ja herättää keskustelua.”

Suomalaisen ruuan laatu nojaa kestävään, uudistavaan eli regeneratiiviseen maatalouteen, joka kunnioittaa luonnon monimuotoisuutta. Teollisuuden ja kaupan taas tulee vastata kuluttajien kysyntään tai itseasiassa vastata jo ennen kuin kysytään. Muutos lähtee yksittäisistä ihmisistä, viljelijöistä, yrittäjistä ja kuluttajista. |

Suomalainen ruokakulttuuri perustuu niukkuuteen, mikä Jarkko Lehtopellon, Saara Kankaanrinnan, Jari Hanskan ja Henri Alénin mielestä ei suinkaan ole huono asia. On omituista ajatella, että muiden maiden ruokakulttuuri olisi jotenkin parempi kuin meidän.

Luottokortti matkakaveriksi

Luottokortin käyttö on käteiseen verrattuna kätevää ja myös turvallista etenkin ulkomailla. Suositeltavaa on maksaa matka luottokortilla ja ottaa reissuun mukaan kaksi korttia. POP Pankin korttiliiketoiminnan tuotepäällikkö **HARRIET GABRIELSSON** kertoo, mitä kortteja käytettäessä on hyvä ottaa huomioon.

Teksti **PÄIVI SAVOLAINEN** Kuva **DREAMSTIME**

MITEN MATKA KANNATTAA MAKSAA?
Matka on hyvä maksaa pankkikortin luotto-ominaisuudella ja turvata näin rahojen takaisinmaksu matkanjärjestäjän mahdollisen konkurssin sattuessa. Luotolla maksaessa saa myös mukavasti maksuaikaa, jolloin rahaa jää muihin kuluihin.

ENTÄ MIKÄ KORTTI MUKAAN MATKALLE?
Matkalle kannattaa ottaa mukaan kaksi korttia. Toinen kortti on varalla, jos toinen esimerkiksi katoaa. Matkalla voi huoletta käyttää sekä kortin luotto-ominaisuutta että Debit-korttia. Luotto-ominaisuudella maksaessa saa matkan kulujen kattamiseen joustavasti maksuaikaa.

MITÄ HYÖTYÄ KÄTEISEEN VERRATTUNA?
Kortin käyttö matkalla on kätevää ja turvallista käteiseen verrattuna. Käteinen voi kadota tai se voidaan varastaa eikä kukaan korvaa. Kortin kadotessa kortinhaltijan vastuu kortin oikeudettomasta käytöstä päättyy kortin sulkuhetkellä. Korttia voi tarvita esimerkiksi hotelliin kirjautuessa tai auton vuokrauksessa. Kortti on siis matkailijan paras reissukaveri.

MITEN KÄYTTÄÄ KORTTEJA TURVALLISESTI?
Korttia pitää kohdella kuten arvoesinettä ja tarkistaa säännöllisesti, että se on tallessa. PIN-koodi tulee aina suojata sitä käytettäessä. Kortille kannattaa asettaa turvarajat, ja lähimaksua kannattaa käyttää mahdollisuuksien mukaan. Jos kortti katoaa kesken matkan, on POP Pankin korttien sulkupalvelun numero +358 20 333. Se tulee tallettaa puhelimen muistiin. Kortti pitää sulkea heti, kun sen katoaminen havaitaan.

TOIMIIKO LÄHIMAKSAMINEN ULKOMAILLA?
Kyllä toimii, ja sitä kannattaakin käyttää ahkerasti. Näin vältetään PIN-koodin paljastuminen ulkopuoliselle. Lähimaksuraja on maakohtainen, Suomessa lähimaksun yläraja on 50 euroa.

MILLAISET TURVARAJAT KANNATTAA VALITA?
Turvarajoilla voi rajoittaa kortin euromääräistä käyttöä ja maantieteellistä aluetta, jossa kortti toimii. Kotimaassa käyttöalueeksi kannattaa valita Suomi. Ulkomailla maantieteelliset alueet ovat Pohjoismaat, Eurooppa ja koko maailma. Luottorajaksi on hyvä miettiä summa, joka kattaa matkakulut, kuten auton vuokrauksen. Rajat voi asettaa ja niitä voi muuttaa kätevästi POP Mobiilissa, vaikka kaupan kassalla. Rajoja voi muuttaa myös verkkopankissa ja ne päivittyvät aina reaaliaikaisesti.

SYNTYYKÖ KORTIN KÄYTÖSTÄ KULUJA?
Euromaissa maksettaessa kortin käytöstä ei aiheudu ylimääräisiä kuluja. Debit-ominaisuudella käteisen nostamisen hinta on euromaissa sama kuin kotimaassa. Muissa valuutoissa Debit-kortin käteisnostot ovat maksullisia. Ulkomailla käteisen rahan nostaminen Credit-ominaisuudella on maksullista. Maksettaessa muulla valuutalla kuin euroilla tapahtumaan lisätään valuuttalisä. Kaikki kortteihin liittyvät hinnat ovat nähtävissä POP Pankin hinnastossa.

MITÄ VALUUTTAA KANNATTAA KÄYTTÄÄ?
Joissakin maksupäätteissä ulkomailla voi valita, missä valuutassa haluaa maksaa. Suosittelemme aina käyttämään paikallista valuuttaa, jotta välttyy yllättäviltä kuluilta. Alkuperäisessä valuutassa maksaessa kulu on aina sama. |

Usein kysyttyä

POHJANMAAN OSUUSPANKIN palveluneuvoja **Tiia Mars** kertoo, että asiakkaita huolestuttaa, jos kortti ei toimi tai maksun saaja vaikuttaa vieraalta.

– Jos asiakas ei tunnista tilitiedoissa korttitapahtumaa, hän miettii, onko korttia käytetty väärin.

Korttimaksun tiedoissa saajan nimi saattaa erota ostoksen toimipaikan nimestä. Näitä kyselyjä tulee esimerkiksi yleisötapahtumien jälkeen.

– Pankkikortti on arjen työväline, joten jos maksupääte ei hyväksykään korttia, otetaan yhteys pankkiin. Kyseessä voi olla maksupäätteeseen liittyvä yhteysvirhe tai muu toimintahäiriö, ja kortti itsessään toimii normaalisti, Mars kertoo.

Matkalle lähtiessä asiakkaat pyytävät toisinaan opastusta, jotta kortti varmasti toimii.

– Asiakas voi omassa verkkopankissaan muuttaa kortin käyttörajoituksia myös ulkomailla. Melko hyvin tuntuu olevan tiedossa, että matkustaessa suositellaan käytettäväksi luotto-ominaisuutta, jos mahdollista.

Pankista kysellään myös korttien luotto-ominaisuuksista. Moni yllättyy, että luottorajaa voi korottaa vaikka kertaluonteisesti siirtämällä itse luottotilille rahaa. Tilisiirto onnistuu käyttämällä esimerkiksi edellisen laskun tietoja, kuten viitenumeroa. |

Ulkomaille lähdettäessä on hyvä tarkistaa luotto-kortin maantieteelliset rajat. Kotimaassa ollessa käyttöalueena kannattaa olla vain Suomi. Käyttö- ja toimivuus- sekä luottorajoja voi kätevästi muuttaa POP Mobiilissa myös reissussa. POP Pankin korttien sulku-palvelun numero on +358 20 333.

VISA vie olympialaisiin

VISA on olympialaisten virallinen yhteistyökumppani jo vuodesta 1986 lähtien. Ensi kesän Tokiossa järjestettävien olympialaisten lipunmyynti on ylittänyt jo tähän mennessä aiemmat ennätykset. Suomessa kisalippuja myy Elämysmatkat; lisätietoja www.elamysmatkat.com/tokio_olympialaiset_2020/. Maksutapoina luottokortit POP VISA, VISA ja MasterCard.

Mikä on kodin arvo?

ELÄMME ASUNTOMARKKINOILLA murroksen aikaa. Alhainen korkotaso saa niin ensiasunnon hankkijat, kodin vaihtajat kuin sijoittajatkin selailemaan asuntoilmoituksia. Kodin ostaja on elämänsä yhden suurimman hankinnan edessä. Sijoittaja taas miettii, millaisen diilin kaupasta saa tuoton näkökulmasta. Molempien kannattaa esittää itselleen monta kysymystä ja ottaa asunnon perusfaktat selville.

ASUNNON OSTAMISEEN liittyy kompastuskiviä, jotka tulee ottaa huomioon eikä vain hypätä yli iloisena, kun mukava asunto on löytynyt. Kiinteistönvälittäjältä saa lain vaatimat dokumentit, mutta kuinka moni meistä osaa tulkita niitä ilman ammattiapua. Ainakin nämä kannattaa selvittää: mikä on taloyhtiön taloudellinen tilanne, onko yhtiölainaa, onko peruskorjauksia tulossa ja onko niihin varauduttu, ja onko rakennus omalla vai vuokratontilla. On reagoitava, jos varoitusvalot syttyvät.

TONTIN OMISTAJALLA on merkitystä, koska esimerkiksi rahoitusyhtiön omistaman tontin vuokra voi huonoimmassa tapauksessa nousta merkittävästi vuokrasopimuksen korotusautomatiikan tai vuokrasopimuksen päättymisen kautta ja nostaa rajusti vastiketta. Kasvukeskusten keskustoissa ja varsinkin pääkaupunkiseudulla asunnon hintaa on voitu hilata alas yhtiölainan avulla. Mutta tämäkin laina kohdistuu asuntoon, ja sen omistaja on velvollinen huolehtimaan siitä. Jos yhtiölainan päälle tulee vielä mittavat peruskorjauslainat vaikkapa putkiremontista, voi kotitalouden lainataakka käydä liian raskaaksi. Asunnon ostohinta ei ollutkaan koko totuus.

ITSE KAIPAAN asuntokauppaan selvää mittaristoa asioiden puntarointiin. Onhan autonostajallakin käytössään kuntotarkastukset ja tsekkauslistat, puhumattakaan jääkaapin ostajalle annetusta energiatietoudesta. Asunnonoston standardeille on iso tarve.

PANKISTA SAA apua kompastuskivien turvalliseen ylitykseen. Jo lainaneuvottelun yhteydessä kannattaa testata asiantuntijoidemme kanssa, mitä asunto-osake tai omakotitalokauppa käytännössä tarkoittaa. Pankilla ja asiakkaalla on yhteinen päämäärä, koska asunto toimii lainan vakuutena.

KANNATTAA ESITTÄÄ itselle kysymyksiä ja punnita, mitkä asiat omassa kodissa ovat tärkeimpiä. Kun ostaa kotia, on kysymyspatteristo erilainen kuin sijoitusasuntoa hankittaessa. Meidän perheessämme on käytetty asunnonhankinnan apuna excel-taulukkoa, kun olemme miettineet esimerkiksi sitä, onko kodissa tärkeintä sijainti, pohjaratkaisu, julkinen liikenne tai asuinalueen yleinen arvostus. Kun seikat kotia ostaessa asettaa tärkeysjärjestykseen, huomaa, ettei asunnon mahdollisella arvonnousulla (tai laskulla) olekaan välttämättä niin suurta painoarvoa kokonaisuudessa.

SIJOITUSASUNNON OSTAJALLE alhainen korkotaso antaa lisäelementin tuoton maksimointiin. Sijoittajalle kiinteistön arvon kasvu on keskiössä. Kun ostaa itselle ja perheelle kotia, ovat useimpien arvoina muut kuin raha ja tuotto. Huonompikin sijoitus voi olla täydellinen koti.

TIMO HULKKO
Johtaja, POP Pankki -ryhmä

JOPA 25 % ALENNUS VÄHÄN AJAVILLE

POP Vakuutuksen autovakuutuksessa maksat ainoastaan ajamiesi kilometrien mukaan. Jos autosi vuotuiset ajokilometrit ovat enintään 20 000 kilometriä, olet oikeutettu alennukseen, joka on parhaimmillaan jopa 25 %.**

83 % HUIPPUBONUS

Liikennevakuutuksessa huippubonukset, myös kakkosautoosi.

20 % LISÄALENNUS

POP Pankin asiakkaana saat 20 % lisäalennuksen ostamastasi uudesta vakuutuksesta. Lunasta alennus koodilla NET1* osoitteessa popvakuutus.fi.

Vakuutukset myöntää Suomen Vahinkovakuutus Oy.

*Alennus koskee 1. vuoden maksuja, eikä sitä voi käyttää liikennevakuutukseen, määräaikaiseen matkavakuutukseen tai jo voimassa oleviin sopimuksiin.

**Alennus määräytyy kulloinkin voimassa olevan alennustaulukon mukaisesti.

En historia om förändring och tillväxt

ANNE MATTILA vill att hennes sånger och målningar ska röra vid människors inre. I Annes konstkafé kombineras sångerna och målningarna med känslosamma dikter, naturen och tjocka stockväggar. För henne personligen har det varit en utvecklingshistoria av förändring och förnyelse att bygga konstkaféet.

Anne Mattila har lyckats med att förena två saker som är viktiga för henne: bildkonst och musik. I februari när intervjun gjordes målade Anne nya tavlor till sommarutställningen ”Pala Pariisia” (En bit av Paris) och gjorde inga spelningar. I maj bär det igen av på spelningar runtom i Finland hela sommaren och hösten.

I sommarens temautställning visar Anne sin färggrannare sida i och med att de brutna färgerna som hon vanligen föredrar övergår i färgmättnaden i parisiska parker.

– Nu är det mer klara färger, gult och grönt, i mina tavlor. Man kunde säga att de här är kvinnligare än mina tidigare tavlor. Jag skapar fortfarande realistiska arbeten, men utifrån fantasibilder. Jag fick mod att hitta mig själv. Jag känner redan nu glädje när jag tänker på sommarens utställning. Antalet nya tavlor är inte så stort som tidigare, men det finns mycket att se.

Anne har förverkligat många drömmar i konstkaféet. För ungefär tio år sedan vaknade hon till insikt om att åldern skulle vara högre än de egentliga åren.

– Det var dags att ta ett nytt grepp om livet och börja förverkliga drömmarna. Jag hade alltid drömt om ett eget galleri och om att kunna måla vid sidan om spelningarna. Ända sedan barndomen har min passion vid sidan om musiken varit att måla. När jag hittade det här stället nära mitt hem i Karvia förverkligades drömmen om ett galleri. Kaféet och allt det andra kom senare. Det här stället visar hur jag har utvecklats som människa under de senaste tio åren. Här kan jag vara mig själv. Var och en kan skriva sitt eget liv utan att bry sig om vad andra tycker. Nu kan jag vara lycklig.

Det egna galleriet öppnade dörren till två yrken i och med att målningshobbyn blev det andra arbetet. Anne betraktar det ändå inte som förvärvsarbete att måla tavlor eftersom hon inte har velat sälja sina tavlor. Nu kommer det också att finnas tavlor till försäljning.

Redan under den första sommaren för sju år sedan konstaterade Anne och hennes mamma Tarja Hietikko som driver kaféet att stugan som byggts om till kafé inte lämpar sig för det växande antalet kunder. Annes konstkafé intresserar både personer som kommer ensamma och grupper. Framgången har varit en överraskning, då antalet besökare uppgick till över 100 000 även förra sommaren.

Förutom Annes konst och ställets atmosfär är själva kaféet också en upplevelse. Stället är bekant för att allt är hembakat. Vid matlagningen används närproducerade råvaror i så hög grad som möjligt. |

Anne Mattila.

Mer än ett kilopris

FÖRFATTARNA TILL en kvalitetsbok om finländsk mat, **Jari Hanska**, **Jarkko Lehtopelto**, **Henri Alén** och **Saara Kankaanrinta**, vill fördjupa matdebatten med nya synpunkter, smaker och upplevelser samt en stark uppskattning av omgivningens mångfald. De anser att maten är mer än ett kilopris eller en kylkedja.

– Vi väntar oss att boken väcker nyttig diskussion som hela matkedjan deltar i. Vi vill utmana både producenterna och slutanvändarna till en dialog som boken ger argument för. Matens kvalitet är vår gemensamma sak och vi vill uppmuntra alla att främja kvaliteten, berättar författarna.

Boken betonar att vi inte klarar oss bara med matens pris och mängd. Om vi vill att vår mat ska blir en exportvara är kvaliteten ett livsvillkor. Vi har unika resurser och även viljestyrka bara utbildningen och kunskapen utökas. Kvalitetsboken uppmuntrar till att hitta alternativ. Finländsk mat har alla förutsättningar att bli framtidens succéhistoria. Författarna efterlyser individualitet och läckerhet.

Matens ekologiskhet och etiskhet är en viktig del av dess kvalitet och även av kvalitetsdiskussionen. I boken framhäver Saara Kankaanrinta kunskapen om och erfarenheten av mångformiga odlingssätt som skonar marken, vattendragen och atmosfären och återvinner näringsämnen. Hon anser att det viktigaste i matproduktionen är att fråga hur, inte vad.

– Naturens mångfald, kolbindning och energilösningar är framtidens kvalitetsfaktorer. Det behövs mer utbildning. Jag tror inte att det råder brist på motivation, betonar hon. |

Rekordresultat för gruppen POP Banken

FÖR GRUPPEN POP Banken förbättrades resultatet för räkenskapsperioden 2019 med 126 procent. Rekordresultatet nåddes beträffande efterfrågan på produkter samt antalet kunder och kundnöjdheten. Gruppens balansomslutning uppgick till 4,5 miljarder euro vid räkenskapsperiodens slut.

– År 2017 inledde vi ett omfattande reformprogram vars resultat nu började synas under streckет. Vi lyckades samtidigt öka intäkterna från vår affärsverksamhet, tygla kostnaderna och än en gång vara etta i fråga om kundnöjdheten, säger POP Bankförbundets VD **Pekka Lemettinen** nöjt. |

Det gröna guldet

SKOGEN ÄR för många av oss ett viktigt ställe där vi kopplar av och laddar batterierna. Via POP Bankens fond UB Skog kan du placera i skog. I POP Koivunlehti kan du följa hur projektet som genomförs med unga framskrider. |

Koonneet **JOHANNA PELTO-TIMPERI JA OSSI MUURINEN** Kuvat **POP PANKIT**

Asiakkaiden rinnalla

POP PANKKI Piikkiön Osuuspankin väki tapaa aktiivisesti alueen asukkaita ja järjestää yhdessä paikallisten seurojen kanssa esimerkiksi Poppi-urheilukisoja hiihdon, yleisurheilun ja suunnistuksen merkeissä. Konttorin johtaja **Sari Suni** kertoo, että pankki haluaa kulkea kaikenikäisten asiakkaidensa rinnalla läpi vuoden.

Yhdessä tekeminen lisää yhteisöllisyyttä ja pankki on luonnollinen tukija paikallisissa tapahtumissa. Suni kertoo, että esimerkiksi perhetapahtumat ovat saaneet vanhemmilta hyvää palautetta. Urheiluseuratoiminnan kautta pankki mahdollistaa nuorille mielekästä tekemistä. Yhdistyksiä tukemalla pankki voi esimerkiksi pienentää vanhempien maksettavaksi tulevia jäsenmaksuja.

MIKSI TAPAHTUMIA JÄRJESTETÄÄN?

– Haluamme kulkea asiakkaidemme kanssa samaa matkaa ja olla helposti lähestyttäviä. Meille on tärkeää, että voimme auttaa paikallisia toimijoita harrastustoiminnan järjestämisessä ja olla näin mukana arjessa. Poppi-kisoissa luomme suuren urheilujuhlan tunnelmaa, kun urheilulajeja voi kokeilla ilman jäsen- tai sisäänpääsymaksua. Toki samalla voimme kertoa palveluistamme tapahtumissa. Rungon kenttä on nimetty Piikkiön Palloseuran kanssa tekemämme sopimuksen mukaisesti POP Pankki Areenaksi.

MITÄ TILAISUUKSIA ON TULOSSA 2020?

– Poppi-hiihdot jäivät väliin, kun lunta ei saatu. Alkuvuodesta olimme mukana rakennus- ja sisustusmessuilla Turussa sekä vietimme Kaarinan konttorin kaksivuotissynttäreitä. Maaliskuussa on Kaarina-messut, huhtikuussa Krossin tuuletus ja toukokuussa Piikkiö-päivä. Kesällä nautimme teatterista ja liikumme lasten kanssa. Vuosi päättyy perinteisesti joulukonserttiin. Käymme myös kouluissa ja yhdistysten tapahtumissa kertomassa pankki- ja talousasioista.

MILLAISTA PALAUTETTA SAATTE ASIAKKAILTA?

– Palaute on ollut positiivista. Meille järjestäjille on aina hienoa, kun paikalle saapuu väkeä. Vanhemmat arvostavat erityisesti lapsille suunnattuja tapahtumia.|

Poppikaija on lasten suosikki Piikkiössä ja Kaarinassa.

POP Pankki tukee paikallista toimintaa Isojoella

POP PANKKI Isojoen osuuspankki lahjoitti vuoden alussa 36 paikalliselle yhdistykselle ja yhteisölle yhteensä 100 000 euroa. Suurimmat avustukset menivät Isojoen/Karijoen 4H-yhdistyksen nuorten yrittäjyyskasvatushankkeelle, Isojoen Urheilijoiden laitehankintoihin ja Kodesjärven kyläseuralle. Mittavan lahjoituksen avulla POP Pankki haluaa tukea paikallisia toimijoita tekemään yhdessä hyvää. Lahjoituksen luovuttivat **Jukka Vainionpää, Janne Ala-Kortes, Esa Saarinen** ja **Marja Savioja**.|

POP Pankin konttori Seinäjoen Ideaparkiin

POP PANKKI Kurikan Osuuspankki avaa kevään aikana konttorin Seinäjoen Ideaparkkiin. Konttori on pankin kolmas toimipiste. POP Pankin porukka rantautui tammikuussa Ideaparkin keskusaukiolle onnenpyörän ja POP Jopo -arvonnan kera. Kävijöitä riitti ja uuden konttorin avajaisia odotetaan innolla. Kuvassa **Pirkko Mäki-Kala** ja **Katariina Vakkuri**. |

Edunvalvontavaltuutus kiinnostaa

POP PANKKI Suupohjan Osuuspankin alkuvuodesta järjestämät edunvalvontavaltuutuksesta kertovat laki-illat ovat olleet huippusuosittuja. Kauhajoella, Teuvalla ja Kristiinankaupungissa pidetyt tilaisuudet täyttyivät heti, joten teemailtoja on kysynnän takia tulossa lisää. Tapahtumissa pankin lainopillisten palvelujen asiantuntijat kertoivat, miksi edunvalvontavaltuutus kannattaa tehdä ja mitä sen laatimisessa tulee ottaa huomioon. Kuva Kauhajoen illasta.|

RISTIKKO

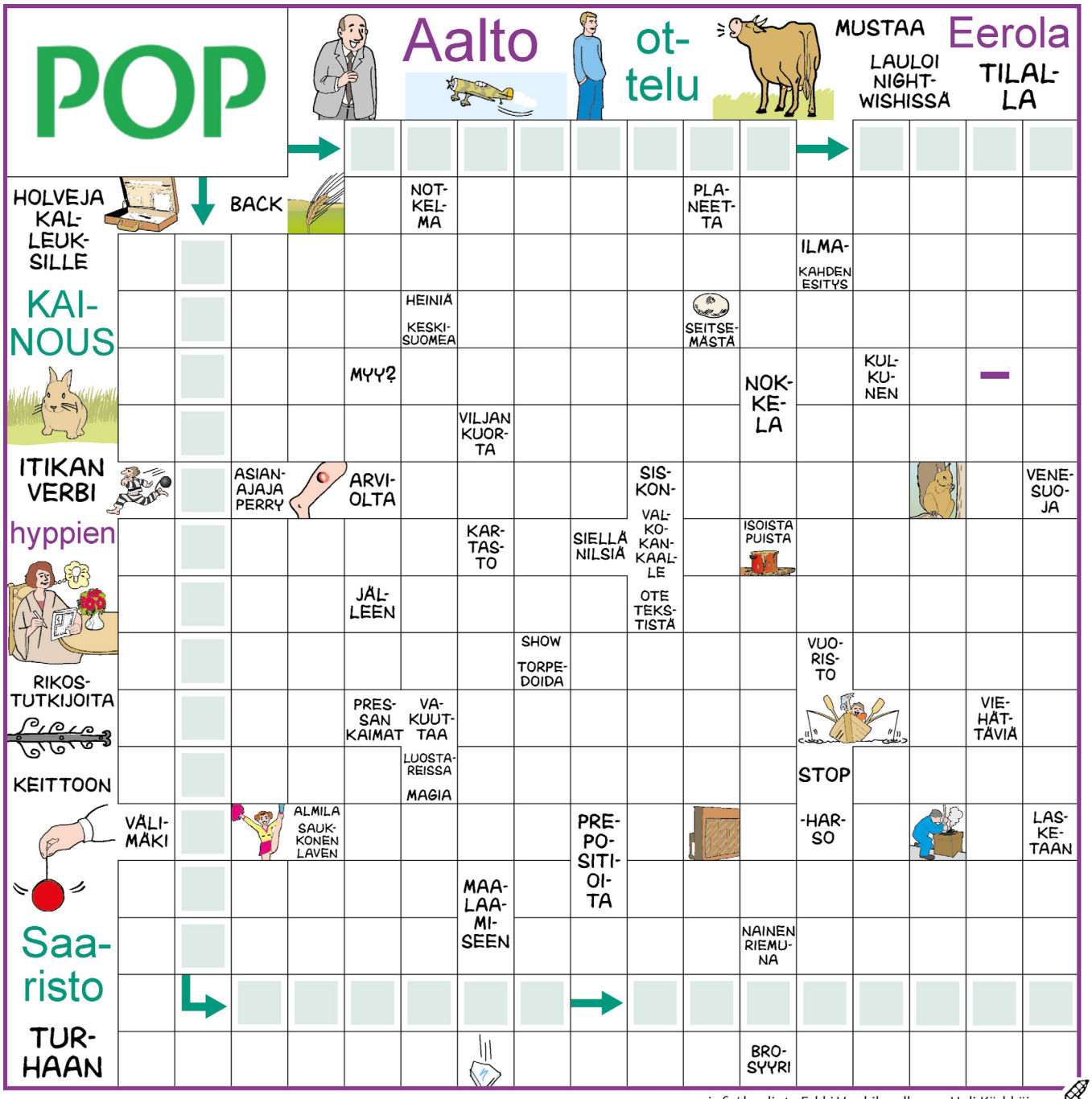

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

Voita elämys!

Palauta täytetty ristikko 30.4.2020 mennessä ja voit voittaa lippu.fi:n lahjakortin (arvo 50 euroa). Merkitse kuoreen **POP Pankki/Koivunlehti, Hevosenkenkä 3, 02600 Espoo**. Voit myös skannata ristikon ja lähettää sen osoitteeseen **koivunlehti@poppankki.fi**. Palkinto arvotaan kaikkien vastanneiden kesken. Voittajalle ilmoitamme asiasta henkilökohtaisesti. Palkintoa ei voi vaihtaa rahaksi.

POP Pankin uutiskirjeestä saat viimeisimmät uutiset suoraan sähköpostiisi.

☐ **Kyllä, haluan tilata POP Pankin uutiskirjeen**.

Ratkaisu 4/19

				U	R	E	A							
				R	O	S	A							
				I	B	I	S							
	V	E	S	A	S	A	K	A	R	A	L	A	T	U
S	A	R	A	N	A	T	K			N	U	O	L	U	T
Y	H	Ä	T	I	A	N	O	P	I	T	I	H	O	T
N	A	S	U	T	I	I	O	T	S	O	N	I		
O			R	Ä	I	S	K	I	N	N	Ä	T	N	
N	O	E	T	A	T	U	O	M	I	K	O	L	E	A
Y	L	K	Ä	I	K	Ä	T	K	I	J	Ä	V		
Y	K	S	I	K	K	Ö	K	R	T	U	P	S	U	
M	A	T	T	O	K	I	H	O	L	I	O	T		
I	A	L	E	V	Y	Y	K	K						
P	A	A	T	O	S	L	O	P	E	Z	A	I	K	A
A	N	S	A	I	K	Ä	V	Ä	O	L	I	V	E	R
R	I	I	H	E	T	M	E	T	R	O	S	A	L	O
I	S	T	O	E	V	Ä	T	Ä	M	U	U	T	O	T

Nimi.....

Osoite.....

.....

Sähköposti.....

Puhelinnumero.....

SUOMEN

PARAS PANKKI 2019*

*Epsi rating

KERRO OMA TARINASI

VOITA JOPO

POP Pankki on Suomen paras pankki, jonka valitsivat Suomen parhaimmat asiakkaat.

Kerro oma pankkimuistosi verkkosivuillamme osoitteessa poppankki.fi/paras-pankki ja **osallistu kilpailuun!**

Kilpailu päättyy 2.8.2020

POP Pankki